

АРХИТЕКТУРА ИНСТИТУЛари ФАОЛИЯТИ ТАКОМИЛЛАШТИРИЛАДИ

27 сентябрь куни Президент Шавкат Мирзиёев ҳузурида архитектура-курилиш соҳасида кадрлар тайёрлаш тизимини такомиллаштириш чора-тадбирлари бўйича тақдимот ўтказилди.

Сўнгги йилларда мамлакатимизда бунёдкорлик кўлами ошиди, курилишда мурakkab технологик ечимлар кўлланмокда, лекин соҳа бўйича таълим ва имм бундан анча орта қолмоқда. Институтлардаги ўкув дастурлари эскирган. Ўқитладиган фанлар сони чет элдагидан ҳам кўп, бирок сифати ундан эмас. Таълим жараёнинг амалиётчи мутахассислар етариф даражада жалб этилмаган. Замонавий фикрлайдиган инженер-конструкторлар етишимаяти.

Шу йил 6 июль куни ўтказилган видеоселектор йигилишида давлатимиз раҳбари бу масалага алоҳида тұхтаби, соҳадаги олий таълим мусассасаларини трансформация қилиш зарурлигини айтган эди.

Тақдимотда Тошкент ҳамда Самарқанддаги архитектура институтларининг ўкув дастурларини ислоҳ килиб, таълим сифатини ҳалқаро давражага олиб қишиш чора-тадбирлари муҳокама қилинди.

Мутасаддилар мазкур инститutларининг ўкув дастурларини ҳалқаро аккредитациядан ўтказиши, янги фахультетлар ташкил этиши, таълим ва ишлаб чиқариши ўйнунлаштириши, иммий фаолияти такомиллаштириш режаларини баён қилди.

Президент бу тақлифларни мъуллаб, устувор вазифаларни кўрсатиб ўтди. Аввало, бакалавр йўналишлари сонини қўйти кўриб чиқиб, фанларни замонавий шахарсозлик ва технологияларга мослаштириш зарурлигини таъкидланди. Ўқитувчilar учун малака талаблари ва битiruvchilarни компетенцияларини ошириш бўйича тавсиялар берилди.

Институтларга хорижий тажрибага эга малакали мутахассисларни жалб этиши, шунингдек, маҳаллий профессор-ўқитувчilari чет эгла иммий стажировкага юбориш муҳимлиги қайд этилди. Бу борада Тошкент архитектура-курилиш инститuti

Истанбул техника университети билан, Самарқанд давлат архитектура-курилиш инститuti Йилдиз техника университети билан таълим ҳамкорлигини ўйлуга кўяди.

Таълим ва амалиёт уйғунлигини таъминлаш мақсадида ҳар бир кафедрага ишлаб чиқарувчи корхоналарни биринchiши, институтлар ҳузурида технопарк ва инкубация маркази ташкил этиши бўйича кўрсатма берилди. Уларда энергиятежамкор курилиши материаллари яратиш, етакчи компаниялар билан маҳорат дарслари ва амалий тренинглар ўтказиш, иммий-тадқиқот натижаларини тикорлаштириш мумкин будади.

Шунингдек, илғор муҳандислик билимлари асосида иммий ва иммий-педагогик кадрлар тайёрлайдиган Олий им-фан мактаби ташкил этилиши белgilандi.

Институтлар хузуридаги академик лицеейларни ҳам такомиллаштириб, A-level даражасидаги ўкув дастuri ва методикасини жорий этиш зарурлиги қайд этилди. Бу борада Тошкент архитектура-курилиш инститuti

ўзА

ЖАМИЯТИМИЗНИНГ ЯНГИ ҚIЁФАСИ

Агар давлат таянадиган асосий устун қонун бўлса, унинг кучини амалда намоён этадиган энг самарали тизим бу — ички ишлар соҳаси, десак айни ҳақиқат бўлади.

Шавкат МИРЗИЁЕВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти

ХАЛҚЧИЛ ТУЗИЛМАДА ҲАҚИҚИЙ ВАТАНПАРVARLAR ЖАМЛАНАДИ

Президентимиз Шавкат Мирзиёев раҳбарлигига ҳалқчил ва демократик тамойилларга асосланган янги Ўзбекистонни барпо этиш йўлида дадил илдамлаятизмиз. “Халқ давлат идораларига ҳалқимизга хизмат қилиши керак”, деган тамойилни амалда қарор топтириши максадида барча жаҳжаларда кенг қамровли ислоҳотлар изчили давом этирилмоқда. Бунинг амалий натижаларига барчамиз гувоҳмиз.

ШАРХ

АҲОЛИ ВА ҲУДУДЛАР МУҲОФАЗАСИ ТИНЧ ва фаровон ҳаётимизнинг муҳим асоси

Мамлакатимизда кечачётган бугунги улкан ўзгариши ва янгилинишлар даврида, аввало, инсон ҳуқуқларини химоя қилиши ҳамда ҳалқимиз манфаатларини кўзлаган ислоҳотларни амалга ошириши биралмачи, энг муҳим вазифалардан хисобланади.

Юртимида шахс эркинлигини таъминлаш, шу жумладан, аҳоли ва ҳудудларни фавқулодда вазиятлардан муҳофиза ҳисоблаш, ушбу ҳолатларнинг рўй бериси ҳавфни имкон қадар қамайтириш, бундай вазиятлар юзага

келган тақдирда одамларнинг ҳаётини асрар қолиш ва соглигини сақлаш борасида амалга оширилаётган тадбирлар алоҳида этирофга сазовор.

Давоми 4-бетда

Шу ўринда бундан 6-7 йил олдинги даврларни эсласак. Шаҳар пайтлари одамлар, айниқса, виляятлардан пойтахтга келган юртдошларимиз ички ишлар оғарнагарига нисбатан жазоловчи идора сифатида қараб, формали ходимлардан иложи борича ўзини олиб қочишига, мулоқотга киришмаслик пайда бўларди. Чунки улар пропискаси ўйқилиги учун ҳуқуқбузар сифатига жаримага тортилиши ёки бошқа оғарлар кўришидан чўчириди. Ходимлар ҳам фуқаролар билан бўйрўк оҳангиди сўзлашар, “мен орган одамиман, айтганим айтган, деганим деган”, қабилида мумала қиласди.

Давоми 3-бетда

МУНОСАБАТ

ЭНГ ТЕЗ ЎСАЁТГАН ДРАЙВЕР ТАРМОК

ИНСОН ҚАДРИ УЧУН

ЖИЗЗАХ: ЮКСАЛИШ САРИ ЙЎЛ

“Инсон қадри учун” тамоили асосида ҳалқимиз фаровонлигини янада ошириш, иқтисодиёт тармоқларини трансформация қилиш, тадбиркорликни жадал ривожлантириш ҳамда фаол фуқаролик жамиятини шакллантириша қаратилган ислоҳотлар Жиззах вилоятида амалга оширилаётган эзгу ишларга ҳам қанот бўлмоқда. Бинобарин, бугун бошқа ҳудудлар қаторида вилоятнинг шахару қишлоқлари ҳам мисли қўрилмаган даражада обод бўлиб, Жиззахнинг замонавий қиёфаси жадал ўзгаририб орошилди. Уч-тўрт йил Жиззахда бўлмаган одам бугун нафакат вилоят марказини, балки туманларни ҳам танимай қолаётган бор гап. Чунки вилоятнинг барча ҳудудлари том манъода бунёдкорлик майдонига айланган. Турар жой, маъмурӣ ва хизмат кўрсатиш каби замонавий бинолар, боғлар, хиёбонлар барпо этиш ишлари кенг қулоч ёғган.

Президентимизнинг 2021 йил 9 ноябрдаги видеоселектор йигилишида ҳудудларда “Янги Ўзбекистон” массивлари ҳамда “Янги Ўзбекистон” бўғини умумлашган ҳолди барпо этиш бўйича берган топширигига биноан Шароф Рашидов туманидаги Октош макаласининг “Тошкент — Термиз” автомагистрали ўйлайдиган ёқасидан ер майдони танланниб, курилиш ишлари бошлаб юборилди. Тез орада бу ер Жиззахнинг энг гавжум ва чироили манзилларидан бирига айланади.

Жиззахда ҳар бирни 80 хонадонли 14 та, жами 1120 хонадонга мўлжалланган 16 қаватли турар жой

биноси янги тизим асосида бунёд этилмоқда, — дейди вилоят курилиш бош бошқармасининг назорат бўйича инспектори Шухрат Дунгалов. — Умуман, бу йил вилоятимизнинг 9 та масивида 44 та кўп қаватли уй-жой курилиб, фойдаланишига топширилади.

Утган йили 80 миллиард сўмлик 16 та кўп қаватли уй-жой барпо этилиб эгаларига топширилди. Жиззах вилоятида “Обод қишлоқ” дастури доирасида 228,2 миллиард сўмлик 4036 та якка тартибдаги аҳоли уйлари ва кўп қаватли турар жой бинолари таъмиранади.

Давоми 4-бетда

Хар бир соҳа ёки тармок ривожини бозор талаби, истеъмолчи эҳтиёжи белгилайди. Шу жижатдан, бугун электротехника саноатини энг зарур ва тез ривожлантиранг соҳалар қаторига қўшиш мумкин. Қисқа вақтда электр ва электротехника воситалари замонавий цивилизация ҳаётига жадал кириб борди. Кундаклик ҳаётимиздаги маший техникалардан тортиб, йирик саноат ишланмалари, электромобилларгача — барига кун сайн талаб ортиб боряпти.

Саноатда амалга оширилаётган модернизация натижалари ҳам электротехника тармогининг ўзаригида туртиб бўлди. Буни оҳирги беш йилда юртимиз электротехника саноатида ишлаб чиқариш ҳажми 4,5 баробар ўсганида ҳам кузатиш мумкин. Муҳими, соҳадаги юқори ўсиш кўрсаткичларини одамлар ўз

Давоми 2-бетда

ТАХЛИЛ

ЮНИСЕФ консультанти:

СИФАТЛИ ТАЪЛИМ ҲАММАГА БАРОБАР БЎЛИШИ КЕРАК

Таълим соҳасида халқаро эксперт, Жаҳон банки, ЮНИСЕФ, Европа Иттифоқи сингари халқаро ташкилотларда таълим ёйбича консультант Метю Голди-Скот мамлакатимизда Миллий ўкув дастурини ишлаб чиқиши ҳамда дастур асосида яратиладиган дарслар сиёсатини беғлилангизни ўзишасига раҳбарлик килди.

Хорижлик эксперт билан Ўзбекистон таълим тизимида жорий этилаётган XXI аср кўнгилмалари ҳамда замонавий таълим мухитини яратишдаги вазифалар, соҳанинг ўзига хос жиҳатлари ҳамда келажак таълими хакида сұхбатлашдик.

Олдиға таълим билан барчани тенг камраб олиш мақсади қўйилган. Бу масаладаги муввафқият, албатта, ётироғфа лойӣ.

Мактабга қамраб олиш таълим сифати билан чамбарчас боғлиқ. Ҳамма болалар ҳам юқори сифатли таълим билан таъминланмайди. Ўқитишнинг сифатини таъминлаш устуор, ундан фойдаланиш имконияти барчада тенг булиши керак. Давлатнинг ўтиши, ижтимоий, иқтисодий ҳолатидан қатъи назар, сифатли таълимдан фойдаланишда тусик бўлмаслиги керак.

— Таълимни токомиллаштириша ҳукуматнинг роли қандай бўлши лозим?

— Бу йўналишда ҳам ҳаллини керак бўлган муммомлар ечими топилишига умид бор. Зотан, Ўзбекистон ўзининг бор салоҳиятини тўлиқ наимий килиш йўлида изчил қадам ташламоқда. Кун сайн ўзгариб, ривожланиш бормоқда.

— Сизнингча, қайси давлатда ўкувчиликларни таълимни токомиллаштириша ҳукуматнинг роли қандай бўлши лозим?

— Бу йўналишда тупланган мъялумотлар хозирча етариш эмас. Ҳукуматнинг таълимни токомиллаштириши билан боғлиқ муммомлар ҳамма жода — ривожланган давлатларда ҳам, ривожланётган давлатларда ҳам мавжуд. Мисол учун, Шарқий Осиёдаги Сингапур, Таиланд, Жанубий Корея каби давлатларда Осиёнинг бошқа қисмидаги нисбатан таълимни ўзлаштириш кўрсаткичи анча юқори. Бу махаллий шароитлариз андаза кўрилиди, дегани эмас. Бироқ ҳамма шароитни килиб бериши керак, деган тушунчадан кочиши жоиз. Албатта, ҳукумат ўз аҳолисини мактаб таълими билан қамраб олиши шарт. Бироқ бу ерда ҳукуматга кўмак берадиган бошқа ташки-

потларнинг ҳам алоҳида ўрни бўлиши лозим. Буюк Британия, Малайзия каби давлатларда таълимнинг асосий қисмини ҳукумат эмас, хусусий сектор ташкиллаштиради. Мантиқан олганда, ўқитиш сифатига надавлат ташкилотларнинг таълим масаласидаги фаоллиги орқали эришиш мумкин.

Самарали таълим муҳитини таъминловчи асосий омил — синф ва маҳоратли ўқитувчи. Албатта, инфраструктура, технология, ресурслар хакида гапиришимиз мумкин. Бироқ буларнинг барчасини бирлаштирувчи омил муаллимидир. Ағосуки, ҳамма вакт ҳам таърибали ўқитувчиларни топиш, уларни тайёрлаш осон эмас.

— Ўзбекистонда таълим ислоҳотларининг ўзига хос жиҳатларини нималарда кўрсаз?

— Ўзбекистонда таълим ислоҳотлари унраган сабаб, менимча, биринчи навбатда, келажакка умид. Умумий ўтга таълим мактабида ўқитиётгандан таълим мазмуни, сифати ёшларнинг ўз олдиға кўйган мақсадини амалга ошириш учун етариш бўлмаган. Ҳозир бу камчиликни тўғрилаш йўлидаги жиддий саъҳ-харакатларга гувоҳ булиб турибмис.

Кейинги масала олий таълим билан боғлиқ. Бу йўналишда ҳам ҳаллини керак бўлган муммомлар ечими топилишига умид бор. Зотан, Ўзбекистон ўзининг бор салоҳиятини тўлиқ наимий килиш йўлида изчил қадам ташламоқда. Кун сайн ўзгариб, ривожланиш бормоқда.

Мамлакатимизда жуда кўп фанлар ўқитилида. Лекин бу асосий фанларни ўргатишига кетадиган вакти олий кўйди. Яна бир муммо — баҳорлаш масаласи. Бунга ёндашув ўзгача бўлган. Ўқитувчилар муйайн кунда муйайн фан ва мавзуни ўргатаверган. Ваҳоланки, бу ўқувчидан етариш кўнигларни шакллантиришга хизмат килимаган. Бугун кўллаб-куватланётган тизимда эса шу компетенцияларни баҳолаш асосий ўрнда туради.

— Сизнингча, қайси давлатда ўкувчиликларни таълимни токомиллаштириша ҳукуматнинг роли қандай бўлши лозим?

— XXI аср ҳамма нарсани ўзгартиради, деб айтольмаймиз. Албатта, таълим негизи аслича сақланиб қолади. Юкорида айтганимиздек, Сингапур таълимидағи ютуқларни бошқа

давлатларни билан қиёслай олмаймиз. Ёки у ерда кўлланган усуллар бошқа жода саҳарни беришига ҳам ишончимиз комил эмас.

Масалан, АҚШда олий мъялумотга эга бўлмаганлар ҳам саноат ёки бошқа тармоқларда мактабда эгаллаган кўнигларни асосида мақалини мутахассис бўлиб ишлай олади. Шу боис, ҳам касб-хунар таълимига, ҳам олий таълимнига бирдек ўтибор қаратиш керак. Буюк Британияга қарайдиган бўлсан, у ерда давлат мактабларни тамомлаган ўқувчилар етариш мактабларни ташламаган. Бугун кўллаб-куватланётган тизимда эса шу компетенцияларни баҳолаш асосий ўрнда туради.

— Сизнингча, қайси давлатда ўкувчиликларни таълимни токомиллаштириша ҳукуматнинг роли қандай бўлши лозим?

— XXI аср ҳамма нарсани ўзгартиради, деб айтольмаймиз. Албатта, таълим негизи аслича сақланиб қолади. Юкорида айтганимиздек, Сингапур таълимидағи ютуқларни бошқа

ӯзбекистон ҳам шу соҳани ривожлантиришга ўтибор қаратса, нур устига нур бўлади.

— Сизнингча, қандай моделларни Миллий ўкув дастурини ривожлантиришда татбиқ этиш мумкин?

— Биз ўкувчиларда муйайн компетенцияларни ривожлантиришга хизмат қиливчи таълим дастурини ишлаб чиқшига ҳаракат қилдик. Бунда ҳамма омил ўкувчилар учун дарсларни режалаштириш, таълимни сифатига каратилган. Битирувчи кеърга боришидан — бирор корхонагами ёки олий таълимни мусассасасига — қатъи маданий, муйайн компетенцияга эга бўлуб боради.

Миллий ўкув дастурини ишлаб чиқишида маҳаллий шарт-шароитни билиш жуда мумкин. Ўзбекистонда ҳам Миллий ўкув дастури ишлаб мурасими мумкин. Ўнинг ўзига хослиги маданий жиҳатлар ҳам қамраб олинганидадир.

Моҳира НУРУЛЛАЕВА
суҳбатлашди.

ИЛМ-ФАН ЮТУҚЛАРИ

Бугун ҳаётимизни компютер технологияларисиз, сунъий интеллектсиз тасаввур кила олмаймиз. Улар ҳаётимизни, турмушимизни осонлаштирувчи воситага, таъбири жойи бўлса, ёрдамчимизга айланди. Биргина смартфонни олайлик. Унинг имкониятларни шу дараждада кенгига, уркалини таълимни көрсатиб бернишни мумкин. Мисол учун, Шарқий Осиёдаги Сингапур, Таиланд, Жанубий Корея каби давлатларда Осиёнинг бошқа қисмидаги нисбатан таълимни ўзлаштириш кўрсаткичи анча юқори. Бу махаллий шароитлариз андаза кўрилиди, дегани эмас. Бироқ ҳамма шароитни килиб бериши керак, деган тушунчадан кочиши жоиз. Албатта, ҳукумат ўз аҳолисини мактаб таълими билан қамраб олиши шарт. Бироқ бу ерда ҳукуматга кўмак берадиган бошқа ташки-

— Баъзан олис қишлоқлардаги хонадонлардан тез тиббий ёрдам ҳизматига ҷаҳириялар бўлиб қолади, — дейди лойиха музалифи С.Иўлчев. — Бундай худудларнинг айримлари ишлаб ёзиладиган таълимни ўтди. Мисалдик, Ҳамза музалифи С.Иўлчев, таълимни токомиллаштириша ҳукуматнинг роли қандай бўлши лозим?

— Баъзан олис қишлоқлардаги хонадонлардан тез тиббий ёрдам ҳизматига ҷаҳириялар бўлиб қолади, — дейди лойиха музалифи С.Иўлчев. — Бундай худудларнинг айримлари ишлаб ёзиладиган таълимни ўтди. Мисалдик, Ҳамза музалифи С.Иўлчев, таълимни токомиллаштириша ҳукуматнинг роли қандай бўлши лозим?

— Баъзан олис қишлоқлардаги хонадонлардан тез тиббий ёрдам ҳизматига ҷаҳириялар бўлиб қолади, — дейди лойиха музалифи С.Иўлчев. — Бундай худудларнинг айримлари ишлаб ёзиладиган таълимни ўтди. Мисалдик, Ҳамза музалифи С.Иўлчев, таълимни токомиллаштириша ҳукуматнинг роли қандай бўлши лозим?

— Баъзан олис қишлоқлардаги хонадонлардан тез тиббий ёрдам ҳизматига ҷаҳириялар бўлиб қолади, — дейди лойиха музалифи С.Иўлчев. — Бундай худудларнинг айримлари ишлаб ёзиладиган таълимни ўтди. Мисалдик, Ҳамза музалифи С.Иўлчев, таълимни токомиллаштириша ҳукуматнинг роли қандай бўлши лозим?

— Баъзан олис қишлоқлардаги хонадонлардан тез тиббий ёрдам ҳизматига ҷаҳириялар бўлиб қолади, — дейди лойиха музалифи С.Иўлчев. — Бундай худудларнинг айримлари ишлаб ёзиладиган таълимни ўтди. Мисалдик, Ҳамза музалифи С.Иўлчев, таълимни токомиллаштириша ҳукуматнинг роли қандай бўлши лозим?

— Баъзан олис қишлоқлардаги хонадонлардан тез тиббий ёрдам ҳизматига ҷаҳириялар бўлиб қолади, — дейди лойиха музалифи С.Иўлчев. — Бундай худудларнинг айримлари ишлаб ёзиладиган таълимни ўтди. Мисалдик, Ҳамза музалифи С.Иўлчев, таълимни токомиллаштириша ҳукуматнинг роли қандай бўлши лозим?

— Баъзан олис қишлоқлардаги хонадонлардан тез тиббий ёрдам ҳизматига ҷаҳириялар бўлиб қолади, — дейди лойиха музалифи С.Иўлчев. — Бундай худудларнинг айримлари ишлаб ёзиладиган таълимни ўтди. Мисалдик, Ҳамза музалифи С.Иўлчев, таълимни токомиллаштириша ҳукуматнинг роли қандай бўлши лозим?

— Баъзан олис қишлоқлардаги хонадонлардан тез тиббий ёрдам ҳизматига ҷаҳириялар бўлиб қолади, — дейди лойиха музалифи С.Иўлчев. — Бундай худудларнинг айримлари ишлаб ёзиладиган таълимни ўтди. Мисалдик, Ҳамза музалифи С.Иўлчев, таълимни токомиллаштириша ҳукуматнинг роли қандай бўлши лозим?

— Баъзан олис қишлоқлардаги хонадонлардан тез тиббий ёрдам ҳизматига ҷаҳириялар бўлиб қолади, — дейди лойиха музалифи С.Иўлчев. — Бундай худудларнинг айримлари ишлаб ёзиладиган таълимни ўтди. Мисалдик, Ҳамза музалифи С.Иўлчев, таълимни токомиллаштириша ҳукуматнинг роли қандай бўлши лозим?

— Баъзан олис қишлоқлардаги хонадонлардан тез тиббий ёрдам ҳизматига ҷаҳириялар бўлиб қолади, — дейди лойиха музалифи С.Иўлчев. — Бундай худудларнинг айримлари ишлаб ёзиладиган таълимни ўтди. Мисалдик, Ҳамза музалифи С.Иўлчев, таълимни токомиллаштириша ҳукуматнинг роли қандай бўлши лозим?

— Баъзан олис қишлоқлардаги хонадонлардан тез тиббий ёрдам ҳизматига ҷаҳириялар бўлиб қолади, — дейди лойиха музалифи С.Иўлчев. — Бундай худудларнинг айримлари ишлаб ёзиладиган таълимни ўтди. Мисалдик, Ҳамза музалифи С.Иўлчев, таълимни токомиллаштириша ҳукуматнинг роли қандай бўлши лозим?

— Баъзан олис қишлоқлардаги хонадонлардан тез тиббий ёрдам ҳизматига ҷаҳириялар бўлиб қолади, — дейди лойиха музалифи С.Иўлчев. — Бундай худудларнинг айримлари ишлаб ёзиладиган таълимни ўтди. Мисалдик, Ҳамза музалифи С.Иўлчев, таълимни токомиллаштириша ҳукуматнинг роли қандай бўлши лозим?

— Баъзан олис қишлоқлардаги хонадонлардан тез тиббий ёрдам ҳизматига ҷаҳириялар бўлиб қолади, — дейди лойиха музалифи С.Иўлчев. — Бундай худудларнинг айримлари ишлаб ёзиладиган таълимни ўтди. Мисалдик, Ҳамза музалифи С.Иўлчев, таълимни токомиллаштириша ҳукуматнинг роли қандай бўлши лозим?

— Баъзан олис қишлоқлардаги хонадонлардан тез тиббий ёрдам ҳизматига ҷаҳириялар бўлиб қолади, — дейди лойиха музалифи С.Иўлчев. — Бундай худудларнинг айримлари ишлаб ёзиладиган таълимни ўтди. Мисалдик, Ҳамза музалифи С.Иўлчев, таълимни токомиллаштириша ҳукуматнинг роли қандай бўлши лозим?

ЗАМОНАМИЗ ҚАҲРАМОНЛАРИ

ЭЙ, СИЗ БУ ОЛАМГА БЕР

